

Latvijas Bāriņtiesu darbinieku ētikas kodekss

1. Vispārīgie jautājumi

- 1.1. Ētiskā apziņa ir jebkura bāriņtiesu darbinieka profesionālās darbības neiztrūkstoša sastāvdaļa. No bāriņtiesu darbinieka spējas rīkoties ētiski ir atkarīga klientiem piedāvāto pakalpojumu kvalitāte.
- 1.2. Ētikas kodekss ir ceļvedis bāriņtiesu darbiniekam ikdienas darbā, kā arī pamats situācijas izvērtēšanai, ja bāriņtiesu darbinieka rīcība ir novirzījies no šajā kodeksā noteiktajiem principiem. Kodeksā ir noteikti uzvedības standarti, kuri bāriņtiesu darbiniekam jāievēro attiecībās ar klientiem, darba devējiem, kā arī sabiedrību kopumā.
- 1.3. „Latvijas bāriņtiesu darbinieku kodekss” ir publiskojams, lai tas sniegtu klientiem, darba devējiem, citu nozaru profesionāļiem un vispārējai sabiedrībai ieskatu par to, ko vajadzētu sagaidīt attiecībā uz bāriņtiesu darba ētiku.
- 1.4. Kodeksu izstrādājusi Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija. Par šī kodeksa pārkāpumiem nav noteikta juridiska atbildība.
- 1.5. Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas pienākums ir palīdzēt bāriņtiesu darbiniekiem analizēt un izprast ētiskas dabas jautājumus vai problēmas.
- 1.6. Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija ir atbildīga par to, lai attiecībā uz ētikas jautājumiem tiktu veicinātas diskusijas, izglītība un pētniecības darbs.
- 1.7. Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija izstrādā Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas Ētikas komisijas nolikumu un izveido Ētikas komisiju.
- 1.8. Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas Ētikas kodekss ir dokuments, kurš ir atvērts papildinājumiem, izmaiņām un jaunievedumiem.

2. Ētiskie principi

Bāriņtiesu darbinieku uzdevums ir savā darbā vadīties pēc sekojošiem principiem:

- 2.1. Katrs cilvēks, it sevišķi bērns, ir vērtīgs un tāpēc arī rūpju un atbildības cienīgs. Jebkura rīcība, kas skar bērnus, pirmkārt ievēro bērnu intereses un nodrošina bērniem tādu aizsardzību un aprūpi, kāda nepieciešama viņu labākajām interesēm.
- 2.2. Bāriņtiesas darbinieks ievēro bāriņtiesas darbības neatkarību un godīgumu, demokrātiskas sabiedrības principus, godprātīgu rīcību un sociālā taisnīguma principus;
- 2.3. Bāriņtiesas darbinieka rīcībai ir jāsaskan ar Satversmi, Starptautiskajiem aktiem un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.
- 2.4. Bāriņtiesas darbinieks pielieto savas zināšanas un prasmes, lai palīdzētu indivīdiem, cilvēku grupām, sabiedrībai attīstīties, risināt savstarpējos konfliktus un likvidēt šo konfliktu negatīvās sekas.
- 2.5. Bāriņtiesas darbinieks nediskriminē pēc dzimuma, vecuma, invaliditātes, tautības, sociālās piederības, rases, reliģijas, valodas, politiskajiem uzskatiem vai seksuālās orientācijas.

2.6. Bāriņtiesas darbinieks ievēro privātās dzīves, konfidencialitātes, kā arī informācijas atbildīgas izmantošanas principus, ievēro konfidencialitāti pat tad, ja valsts likumdošana ir pretrunā ar minēto prasību.

2.7. Bāriņtiesas darbinieks strādā, sadarbojoties ar saviem klientiem, klientu interešu labā, tomēr respektējot pārējo iesaistīto pušu intereses.

3. Vispārējie ētiskās uzvedības standarti

3.2.1. Darboties savas kompetences ietvaros, tiesību aktos noteiktajā kārtībā. Prettiesiska rīcība vai nolaidība ir nosodāma.

3.2.2. Aizstāvēt un attīstīt profesionālās vērtības, zināšanas, metodoloģiju un atturēties no jebkuras rīcības, kas varētu nelabvēlīgi ietekmēt profesijas prestižu.

3.2.3. Atzīt profesionālos un personīgos ierobežojumus.

3.2.4. Darbā izmantot visas atbilstošās zināšanas un iemaņas, darboties nosvērti, ar lielu atbildības sajūtu un saskaņā ar savu pārliecību. Veicina savu profesionālo izaugsmi.

3.2.5. Ieguldīt profesionālo pieredzi, piedaloties stratēģiju un programmu izstrādē, kas uzlabotu sabiedrības dzīves kvalitāti.

3.2.6. Ar atbildības sajūtu pildīt institūcijas noteiktās funkcijas un īstenot mērķus, kas vērsti uz saprātīgu politiku, procedūru un prakses attīstību. Rūpēties par savas iestādes prestižu, veikt visus pasākumus. Lai iestāde atbilstu kompetentas vietējās pārvaldes standartiem.

3.2.7. Lai uzlabotu klientu apkalpošanu, ierosināt vēlamās izmaiņas politikā, procedūrās un praksē, izmantojot atbilstošas institūciju iespējas. Ja netiek panāktas nepieciešamās izmaiņas pēc tam, kad visas iespējas ir izmantotas, iesniegt atbilstošas prasības augstākstāvošajām instancēm.

3.2.8. Nodrošināt profesionālo atbildību par darba efektivitāti un rezultātiem ar periodiskiem pārskatiem par pakalpojumu sniegšanas procesu.

3.2.9. Kad politika, procedūras un prakse atrodas tiešā pretrunā ar bāriņtiesu darba ētiskajiem principiem, izmantot visus ētiski pieņemamos līdzekļus, lai pārtrauktu neētisku rīcību.

3.2.10. Cienīt kolēģu un citu nozaru speciālistu izglītību, profesionālo sagatavotību un prasmes, izturas pret viņiem ar cieņu un pieklājību.

3.2.11. Atzīt kolēģu un citu speciālistu viedokļu un prakses atšķirības, kritiku izteikt konstruktīvi.

3.2.12. Informēt kolēģus, citus nozaru speciālistus un brīvprātīgos par iespējām apgūt vai papildināt zināšanas un pieredzi, lai veicinātu kopīgu profesionālo izaugsmi.

3.2.13. Pievērst atbildīgo instanču uzmanību jebkuriem profesionālās ētikas un standartu pārkāpumiem, un nodrošināt attiecīgo klientu iesaistīšanu.

3.2.14. Aizstāvēt kolēģus pret netaisnīgu rīcību.

3.2.15. Saglabāt profesionālās vērtības, ētiskos principus, zināšanas un metodoloģiju, kā arī sniegt savu ieguldījumu to izskaidrošanā un pilnveidošanā.

3.2.16. Aizstāvēt profesiju no netaisnīgas kritikas, palielinot ticību profesionālās darbības nepieciešamībai.

3.2.17. Paust konstruktīvu kritiku par profesiju, tās teorijā, metodēm un praksi.

3.2.18. Veicināt jaunu pieeju un metodoloģiju pielietošanu, lai efektīgāk risinātu bāriņtiesu darbības problēmas.

Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas Ētikas komisijas nolikums

4. Vispārīgie jautājumi

- 4.1. Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas Ētikas komisijas (turpmāk tekstā – Ētikas komisija) mērķis ir veicināt ētikas normu ievērošanu Latvijas bāriņtiesu darbinieku darbībā.
- 4.2. Ētikas komisijas uzdevums ir izskatīt iesniegumus par Latvijas bāriņtiesu darbinieku ētikas normu pārkāpumiem, saskaņā ar Latvijas bāriņtiesu darbinieku ētikas kodeksu, nepieciešamības gadījumā konsultēt Latvijas bāriņtiesu darbiniekus un citas personas bāriņtiesu profesionālās ētikas jautājumos.
- 1.3. Ētikas komisijas lēmumiem ir ieteikuma raksturs.

5. Ētikas komisijas struktūra, tās izveidošana un darbības izbeigšana

- 2.1. Ētikas komisija izveidojama šādā sastāvā:
 - 2.1.1. komisijas priekšsēdētājs;
 - 2.1.2. komisijas sekretārs;
 - 2.1.3. 4 (četri) komisijas locekļi.
- 2.2. Ētikas komisija ir koleģiāla institūcija. Ētikas komisijai nav juridiskas personas statusa.
- 2.3. Lēmumu par Ētikas komisijas izveidošanu, tās skaitlisko un personālo sastāvu, izmaiņām tās nolikumā pieņem Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas valde.
- 2.4. Komisija izbeidz savu darbību ar attiecīgu Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas valdes lēmumu.

6. Komisijas uzdevumi un tiesības

- 3.1. Ētikas komisijas uzdevumi:
 - 3.1.1. izskatīt un novērtēt iesniegtos iesniegumus par Latvijas Bāriņtiesu darbinieku (turpmāk tekstā – Darbinieks) rīcību;
 - 3.1.2. sniegt priekšlikumus un kopā ar Latvijas Bāriņtiesu darbiniekiem un Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas valdi piedalīties Ētikas kodeksa pilnveidošanā;
 - 3.1.3. sniegt konsultācijas ētikas jautājumos, nepieciešamības gadījumā piesaistot kompetentas personas.
 - 3.1.4. informēt Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas valdes priekšsēdētāju par Ētikas komisijas lēmumiem.
- 3.2. Ētikas komisijas tiesības:
 - 3.2.1. lūgt iesaistītajām personām jautājuma izskatīšanas gaitā sniegt nepieciešamo informāciju;
 - 3.2.2. aicināt Darbiniekus uz Ētikas komisijas sēdēm, lai iegūtu informāciju par attiecīgo jautājumu;
 - 3.2.3. pieņemt lēmumus ar ieteikuma raksturu.

4. Komisijas darba organizācija

- 4.1. Ētikas komisijas sēdi sasauc komisijas priekšsēdētājs desmit dienu laikā pēc sūdzības par Darbinieku rīcību saņemšanas.
- 4.2. Ētikas komisijas locekļus par gaidāmo sēdi komisijas priekšsēdētājs informē ne vēlāk kā trīs dienas pirms sēdes.
- 4.3. Ētikas komisijas sēdes ir slēgtas. Ētikas komisija ir lemttiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse komisijas locekļu.
- 4.4. Ētikas komisijas sēdes vada komisijas priekšsēdētājs, kurš ievēlēts no Ētikas komisijas locekļu vidus. Ētikas komisijas priekšsēdētāja prombūtnes laikā Ētikas komisijas darbu vada tā nozīmēts komisijas loceklis.
- 4.5. Ētikas komisijas loceklis (arī priekšsēdētājs) var piedalīties jautājuma apspriešanā, bet nevar piedalīties lēmuma pieņemšanā, ja viņš ir personiski ieinteresēts iesnieguma izskatīšanā.
- 4.6. Ētikas komisijas sēdē ir tiesības piedalīties personai, kura iesniegusi sūdzību un personai, par kuru sūdzība iesniegta. Abām personām ir tiesības sniegt paskaidrojumus un izteikt viedokli. Ētikas komisijai ir jānodrošina šo personu uzklauššana dažādos laikos.
- 4.7. Ētikas komisija pieņem lēmumu ar sēdē klātesošo komisijas locekļu balsu vairākumu. Ja ir vienāds balsu skaits, izšķirošā balss ir komisijas priekšsēdētājam. Sēdē pieņemto lēmumu paraksta visi klātesošie Ētikas komisijas locekļi.

5. Latvijas Bāriņtiesu darbinieku ētikas kodeksa pārkāpumu izskatīšanas kārtība

- 5.1. Jautājumus par iespējamiem Ētikas kodeksa pārkāpumiem, var ierosināt ikviens bāriņtiesu darbinieks vai iesaistītā puse.
- 5.2. Iesniegums tiek iesniegts un pamatots rakstveidā, iesniegums nedrīkst būt anonīms.
- 5.3. Ja iesniegtā sūdzība neattiecas uz Latvijas Bāriņtiesu darbinieku Ētikas kodeksa darbības jomu, to neizskata.
- 5.4. Komisijas sēdes tiek protokolētas, to lēmumi noformēti rakstveidā.
- 5.5. Komisijas lēmumu komisijas priekšsēdētājs rakstveidā izsniedz iesnieguma iesniedzējam, kā arī attiecīgās bāriņtiesas priekšsēdētājam atbilstoši Darbinieka piekritībai.

6. Komisijas atbildība

- 6.1. Ētikas komisija ir atbildīga par pieņemto lēmumu atbilstību Latvijas Bāriņtiesu darbinieku ētikas normām un šajā nolikumā paredzēto uzdevumu izpildei.